

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2004 m. liepos 15 d.*

Byloje C-501/00

Ispanijos Karalystė, atstovaujama S. Ortiz Vaamonde, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

palaikoma

Diputación Foral de Álava,

Diputación Foral de Vizcaya,

Diputación Foral de Guipúzcoa,

Juntas Generales de Guipúzcoa,

Gobierno del País Vasco,

atstovaujamų advokato R. Falcón y Tella,

* Proceso kalba: ispanų.

ir

Unión de Empresas Siderúrgicas (Unesid), atstovaujamos advokatų
L. Suárez de Lezo Mantilla ir I. Alonso de Noringa Satrústegui,

įstojusios į bylą šalys,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą G. Rozet ir G. Valero Jordana,
nurodžiusių adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

dėl 2000 m. spalio 31 d. Komisijos sprendimo, susijusio su Ispanijos įstatymais dėl
įmonių pelno mokesčio (OL L 60, 2001, p. 57), panaikinimo,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai J.-P. Puissochet,
N. Cunha Rodrigues, R. Schintgen (pranešėjas) ir N. Colneric,

generalinis advokatas A. Tizzano,
sekretorius R. Grass,

susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu,

atsižvelgęs į išklausius generalinį advokatą priimtą sprendimą nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Ispanijos Karalystė ieškiniu, pateiktu Teisingumo Teismo sekretoriatui 2000 m. gruodžio 29 d., pagal AP 33 straipsnio pirmą pastraipą paprašė panaikinti 2000 m. spalio 31 d. Komisijos sprendimą, susijusį su Ispanijos įstatymais dėl įmonių pelno mokesčio (OL L 60, 2001, p. 57, toliau – ginčijamas sprendimas).

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

- 2 AP 4 straipsnio c punkte numatyta, kad EAPB sutartyje numatytomis sąlygomis draudžiamos „bet kokios valstybių teikiamos subsidijos, pagalba ar specialiai įvesti mokesčiai“. (Neoficialus vertimas)

3 AP 95 straipsnio pirmoje pastraipoje nurodyta:

„Visais šioje Sutartyje nenumatytais atvejais, paaiškėjus, kad, norint anglių ir plieno bendrojoje rinkoje pagal 5 straipsnį pasiekti 2, 3 ir 4 straipsniuose nustatytus Bendrijos tikslus reikia Komisijos sprendimo ar rekomendacijos, toks sprendimas ar rekomendacija gali būti priimti Tarybai vienbalsiai sutikus bei pasitarus su konsultaciniu komitetu.“ (Neoficialus vertimas)

- 4 Siekdama patenkinti poreikį pertvarkyti juodosios metalurgijos sektorių, Komisija, remdamasi AP 95 straipsniu, nuo 80-ųjų pradžios įdiegė Bendrijos schemą, leidžiančią tam tikrais išsamiai išvardytais atvejais suteikti valstybės pagalbą juodajai metalurgijai.
- 5 Pagal minėtą nuostatą Komisijos priimta schema buvo įtvirtinta visuotinai taikomuose sprendimuose, kartu pavadintuose „pagalbos juodajai metalurgijai taisyklės“, ir laipsniškai pritaikyta siekiant spręsti juodosios metalurgijos pramonėje kylančius konjunktūrinius sunkumus. Per šioje byloje nagrinėjamą laikotarpį galiojusios pagalbos juodajai metalurgijai taisyklės yra šeštos ir paskutinės šioje serijoje, įtvirtintos 1996 m. gruodžio 18 d. Komisijos sprendime Nr. 2496/96/EAPB, nustatančiame Bendrijos taisyklės dėl pagalbos juodajai metalurgijai (OL L 338, p. 42, toliau – pagalbos taisyklės). Minėtos taisyklės buvo taikomos nuo 1997 m. sausio 1 d. iki 2002 m. liepos 22 d., t. y. iki datos, kai EAPB sutartis nustojo galioti.
- 6 Pagal pagalbos taisyklių 1 straipsnį „Principai“:

„1. Valstybių narių arba jų regioninės ar vietos valdžios finansuojama arba bet kokia valstybės lėšomis teikiama konkreti ar nekonkreči pagalba juodajai metalurgijai gali

būti laikoma Bendrijos pagalba, neprieštaraujanti nustatyta tvarka funkcionuojančiai bendrajai rinkai, su sąlyga, jeigu ji atitinka (pagalbos taisyklių) 2–5 straipsnių nuostatas.

<...>

3. Pagalba, kurios sąlygos atitinka šio sprendimo nuostatas, gali būti teikiama tik laikantis 6 straipsnyje nurodytos tvarkos ir negali būti jokių būdu išmokama po 2002 m. liepos 22 d.“ (Neoficialus vertimas)

- 7 Pagal pagalbos taisyklių 2–5 straipsnius tam tikromis sąlygomis pagalba tyrimams ir plėtrai (2 straipsnis), pagalba aplinkos apsaugai (3 straipsnis), pagalba uždarant juodosios metalurgijos gamyklas (4 straipsnis) ir bendrosiose schemose numatyta regioninė pagalba įmonėms, esančioms Graikijoje (5 straipsnis), gali būti laikomos suderinamomis su bendrąja rinka.
- 8 Pagal pagalbos taisyklių 6 straipsnį „Procedūra“ apie visus planus teikti šių taisyklių 2–5 straipsniuose numatytą pagalbą ir apie planus perversi valstybės lėšas juodosios metalurgijos įmonėms reikia pranešti Komisijai, kuri įvertina jų suderinamumą su bendrąja rinka. Pagal tos pačios nuostatos 4 dalies pirmąją pastraipą numatomos priemonės gali būti įgyvendinamos tik Komisijai pritarus ir pagal jos nustatytas sąlygas.

9 Pagal pagalbos taisyklių 6 straipsnio 5 dalį:

„Jei Komisija mano, kad tam tikra finansinė priemonė gali būti vertinama kaip 1 straipsnyje minėta valstybės pagalba, arba jei abejoja, ar tam tikra pagalba neprieštaruja šio sprendimo nuostatoms, ji informuoja atitinkamą valstybę narę ir kreipiasi į suinteresuotąsias šalis bei į kitas valstybes nares, kad šios pateiktų pastabų. Jei gavusi pastabas ir suteikusi galimybę tai valstybei narei pateikti atsakymą Komisija nustato, kad pagalba prieštaruja šio sprendimo nuostatoms, ji priima sprendimą ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo to laiko, kai buvo pateikta visa siūlomajai priemonei įvertinti reikalinga informacija. Jei valstybė narė to sprendimo nevykdo, taikomas Sutarties 88 straipsnis.“ (Neoficialus vertimas)

10 Pagalbos taisyklių 6 straipsnio 6 dalis yra išdėstyta taip:

„Jeigu per du mėnesius nuo pranešimo apie kokį nors planą gavimo datos Komisija nepradėjo 5 dalyje numatytos procedūros arba kitaip nepranešė savo nuomonės, numatytos priemonės gali būti įgyvendinamos su sąlyga, kad valstybė narė prieš tai pranešė Komisijai apie tokį savo ketinimą. Tais atvejais, kai 3 dalyje numatyta tvarka Komisija siekia sužinoti kitų valstybių narių nuomonę, minėtas laikotarpis yra trys mėnesiai.“ (Neoficialus vertimas)

Nacionalinės teisės aktai

- 11 1995 m. gruodžio 27 d. Ispanijos įstatymo Nr. 43/1995 dėl įmonių pelno mokesčio (1995 m. gruodžio 28 d. *Boletín Oficial del Estado* Nr. 310, toliau – Įstatymas

Nr. 43/1995) 34 straipsnyje „Atskaitymas už eksporto veiklą“, kuris beveik pažodžiui pakartojo 1978 m. gruodžio 27 d. Įstatymo Nr. 61/1978 dėl įmonių pelno mokesčio (1978 m. gruodžio 30 d. *Boletín Oficial del Estado* Nr. 132) 26 straipsnį, nustatyta:

„1. Įmonės, vykdančios eksportą, turi teisę atlikti tokius atskaitymus nuo nustatyto mokesčio:

- a) 25 % mokesčio nuo realiai atliktų investicijų į padalinių arba nuolatinių įstaigų steigimą užsienyje bei į užsienio bendrovių akcijų pirkimą arba į tiesiogiai su prekių ar paslaugų eksporto veikla susijusių filialų kūrimą <...> su sąlyga, kad turimos akcijos sudaro mažiausiai 25 % filialo kapitalo <...>;
- b) 25 % už reklamą sumokėtos sumos pagal daugiametį prekių pardavimo, užsienio rinkų atidarymo ir tyrimo bei dalyvavimo mugėse, parodose bei kitokuose panašiuose renginiuose, įskaitant tuos, kurie vyksta Ispanijoje ir yra tarptautiniai, planą.“

- 12 Istorinės Álava, Biscaye ir Guipúzcoa teritorijos, turinčios savarankišką kompetenciją mokesčių srityje, savo atitinkamuose mokesčių teisės aktuose perėmė Įstatymo Nr. 43/1995 34 straipsnyje numatytą atskaitymą nuo mokesčio už eksportą (toliau – ginčijamos priemonės).

- 13 Apskritai atskaitoma taip: biudžetinių metų pelnui taikoma nominali mokesčio 35 % norma, kuri leidžia gauti visą mokesčio, įskaitant lengvatas ir atskaitymus, atliktus dėl dvigubo tarptautinio apmokestinimo, sumą (toliau – visa pakoreguoto mokesčio faktinė suma). „Atskaitymų už tam tikros veiklos vykdymą“, tarp kurių yra atskaitymas už eksportą, suma negali viršyti 35 % visos pakoreguoto mokesčio faktinės sumos. Taip grynoji mokėtino mokesčio suma yra gaunama pritaikius didžiausius leistinus atskaitymus nuo visos mokesčio sumos.

Prieš priimant ginčijamą sprendimą atlikta procedūra

- 14 1996 m. balandžio 16 d. laišku Komisija paprašė Ispanijos valdžios institucijų informacijos, susijusios su galima „pagalba Ispanijos plieno sektoriaus įmonių eksportui“.
- 15 1996 m. birželio 24 d. laišku šios valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad Įstatymo Nr. 43/1995 34 straipsnis yra bendroji tiesiogiai be jokios viešosios įstaigos įsikišimo ir visų apmokestinamųjų asmenų taikoma priemonė.
- 16 1997 m. rugpjūčio 7 d. laišku Komisija pranešė Ispanijos vyriausybei apie savo sprendimą pradėti pagalbos taisyklių 6 straipsnio 5 dalyje numatytą procedūrą. Šis sprendimas buvo paskelbtas 1997 m. spalio 31 d. *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* (OL C 329, p. 4), pakvietus suinteresuotąsias šalis per mėnesį nuo šio paskelbimo pateikti savo pastabas.

- 17 Kadangi Komisija nusprendė, jog ginčijamos priemonės taip pat susijusios su sektoriais, patenkančiais į EB sutarties sritį, ir kad daugelis šių priemonių galiojo Ispanijos Karalystės stojimo į Europos Bendrijas metu, ji pripažino, kad pagal šią Sutartį suteikta pagalba yra egzistuojanti valstybės pagalba. Ir atvirkščiai – pagal EAPB sutartį minėtos priemonės buvo laikomos nauja pagalba.
- 18 1997 m. spalio 13 d. laišku Ispanijos valdžios institucijos pakartojo jau prieš pradedant pagalbos taisyklių 6 straipsnio 5 dalyje numatytą procedūrą savo išreikštą poziciją, t. y., kad ginčijamos priemonės nėra valstybės pagalba. Be to, jos gali būti laikomos egzistuojančia valstybės pagalba.
- 19 Vykstant minėtai procedūrai Komisija gavo trijų asociacijų, t. y. Ispanijos įmonių organizacijų konfederacijos, *Unión de Empresas Siderúrgicas* (toliau – *Unesid*) ir *Wirtschaftsvereinigung Stahl* pastabas, dėl kurių Ispanijos valdžios institucijos pareiškė savo nuomonę 1998 m. kovo 16 d. laiške.

Ginčijamas sprendimas

- 20 2000 m. spalio 31 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą. Šio sprendimo du pirmieji straipsniai išdėstyti taip:

„1 straipsnis

Bet kuri Ispanijos suteikta pagalba pagal:

- a) 1995 m. gruodžio 27 d. Įstatymo Nr. 43/1995 dėl įmonių pelno mokesčio 34 straipsnį;

- b) 1996 m. birželio 26 d. *Norma Foral* 3/96 dėl autonomiškos Vizcaya provincijos įmonių pelno mokesčio 43 straipsnį;
- c) 1996 m. liepos 4 d. *Norma Foral* 7/96 dėl autonomiškos Guipúzcoa provincijos įmonių pelno mokesčio 43 straipsnį arba
- d) 1996 m. liepos 5 d. *Norma Foral* 24/96 dėl autonomiškos Álava provincijos įmonių pelno mokesčio 43 straipsnį

Ispanijoje įsteigtoms EAPB juodosios metalurgijos įmonėms yra nesuderinama su bendrąja anglių ir plieno rinka.

2 straipsnis

Siekdama išvengti, kad Ispanijoje įsteigtos EAPB juodosios metalurgijos įmonės negautų 1 straipsnyje numatytos pagalbos (toliau – nagrinėjama pagalba), Ispanija nedelsdama turi imtis atitinkamų priemonių.“

- 21 Tačiau Komisija nenurodė iš juodosios metalurgijos įmonių susigrąžinti nagrinėjamos pagalbos dėl to, kad praeityje ji laikėsi kitokios pozicijos tokių pačių nacionalinių priemonių atžvilgiu, ir dėl to, kad nagrinėjimo procedūra užtruko ne dėl Ispanijos Karalystės kaltės. Tad „net atsargiausios ir geriausiai informuotos juodosios metalurgijos įmonės nebūtų galėjusios numatyti, kad nagrinėjamos

mokesčių teisės nuostatos galėtų būti laikomos su EAPB sutarties 4 straipsniu nesuderinama valstybės pagalba, ir galėtų teisėtai remtis teisėtų lūkesčių principu“ (ginčijamo sprendimo motyvų 28 punktas).

- 22 Tokiomis sąlygomis Ispanijos Karalystė pareiškė šį ieškinį.
- 23 2001 m. birželio 13 d. Teisingumo Teismo pirmininkas nutartimi leido *Diputación Foral de Álava, Diputación Foral de Vizcaya, Diputación Foral de Guipúzcoa, Juntas Generales de Guipúzcoa* ir *Gobierno del País Vasco* (toliau – baskų valdžios institucijos) įstoti į bylą palaikyti Ispanijos Karalystės reikalavimus.
- 24 Tos pačios datos nutartimi *Unesid* taip pat buvo leista įstoti į bylą palaikyti Ispanijos Karalystės reikalavimus.

Šalių reikalavimai

- 25 Ispanijos Karalystė Teisingumo Teismo prašo:

- panaikinti ginčijamą sprendimą ir
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

26 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

- atmesti ieškinį ir
- priteisti iš Ispanijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.

27 Baskų valdžios institucijos Teisingumo Teismo prašo:

- pripažinti ieškinį pagrįstu,
- panaikinti ginčijamą sprendimą ir
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas, įskaitant išlaidas, turėtas dėl šio įstojimo į bylą.

28 *Unesid* Teisingumo Teismo prašo:

- pripažinti jos prašymą įstoti į bylą priimtiniu, kaip pateiktą nustatyta forma ir per nurodytą terminą,

- panaikinti ginčijamą sprendimą ir
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

Dėl ieškinio

29 Grįsdama savo ieškinį, Ispanijos Karalystė remiasi trimis pagrindais. Atitinkamai:

- pagalbos taisyklių 6 straipsnio 5 dalyje numatytų nagrinėjimo procedūros taisyklių pažeidimu,
- AP 15 straipsnio pirmoje pastraipoje numatytos pareigos motyvuoti pažeidimu ir
- AP 4 straipsnio c punkto pažeidimu.

30 Įstojusios į bylą šalys, palaikydamos Ispanijos Karalystės reikalavimus, nurodo kelis papildomus pagrindus.

Dėl pirmojo pagrindo

Šalių argumentai

- 31 Pirmuoju pagrindu Ispanijos vyriausybė teigia, kad Komisija nesilaikė trijų mėnesių termino nuo informacijos, būtinos ginčijamoms priemonėms įvertinti, gavimo, skirto priimti ginčijamą sprendimą pagal pagalbos taisyklių 6 straipsnio 5 dalį. Šiuo atveju jis buvo priimtas beveik po dvejų metų ir aštuonių mėnesių, kai Komisija gavo visą informaciją, būtiną vertinant, ar šios priemonės suderinamos su Sutartimi.
- 32 Taip pasielgdama Komisija pažeidė teisinio tikrumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principus bei teisę į gynybą. Ispanijos vyriausybė tvirtina, kad vėlavimas atliekant procedūrą laiko atžvilgiu visiškai atskyrė nagrinėjimą, kuris buvo šios procedūros pagrindas. Be to, užsitęsęs Komisijos tylėjimas pabaigus tyrimą leido tikėtis, kad ji neprieštarauja nagrinėjamoms priemonėms. Beje, ji nenurodė nei jokios veiklos ar vidinio arba išorinio tyrimo, nei jokio kito pagrindo, galinčio šį vėlavimą pateisinti ar paaiškinti.
- 33 Ispanijos vyriausybė priduria, kad Komisija ginčijamame sprendime atsisakė nurodyti susigražinti nagrinėjamą pagalbą. Jeigu juodosios metalurgijos įmonės galėjo teisėtai manyti, kad ginčijamos priemonės iki nagrinėjimo procedūros ir jai vykstant nebuvo su bendrąja rinka nesuderinama pagalba, tai turėtų *a fortiori* galioti ir atitinkamos valstybės narės atžvilgiu.
- 34 Įstojusios į bylą šalys pritaria Ispanijos vyriausybės argumentams.

35 Vėliau Komisijos triplike pateiktas paaiškinimas, kad vėlavimas priimti ginčijamą sprendimą grindžiamas tuo, jog buvo pradėti nagrinėti visų valstybių narių įstatymai, siekiant patikrinti, ar tokia pati, kaip nagrinėjamos pagalbos eksportui, rūšis egzistuoja kitose valstybėse narėse, nėra įtikinamas, nes nėra aišku, kodėl procedūra, kuria norima gauti informacijos dėl kitose valstybėse narėse taikomų priemonių, galėtų pateisinti pradėtos procedūros dėl ginčijamų priemonių vėlavimą.

36 Baskų valdžios institucijos taip pat ginčija Komisijos teiginį, kad atsižvelgiant į bendrąjį pagalbos draudimo principą, ji nebegali leisti suteikti nagrinėjamos pagalbos, jeigu dėl nagrinėjamų taisyklių 6 straipsnio 5 dalyje numatyto termino nesilaikymo tapo neįmanoma priimti sprendimo. Šis argumentas paremtas klaidinga prielaida, pagal kurią tai yra pagalba, kurią, norint taikyti kaip tokią, reikia gauti leidimą. Tačiau konkretus klausimas yra toks: ar ginčijamos priemonės yra, ar nėra pagalba. Komisija negali atlikti šio vertinimo per neribotą terminą.

37 *Unesid* šiuo atžvilgiu priduria, kad ginčijamu sprendimu buvo pažeistas ne tik pagalbos taisyklių 6 straipsnio 5 dalyje numatytas trijų mėnesių terminas, bet ir protingas terminas, per kurį Komisija gali pati pradėti vertinimo procedūrą. Palygindama su 1973 m. gruodžio 11 d. Sprendimu *Lorenz* (120/73, Rink. p. 1471) ir su 1997 m. spalio 22 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimu *SCK ir FNK prieš Komisiją* (T-213/95 ir T-18/96, Rink. p. II-1739, 55 punktas) *Unesid* pastebi, kad Komisija pradėjo procedūrą praėjus daugiau kaip dvylikai metų nuo Ispanijos įstojimo į Bendrijas, nors įstojimo metu jai buvo pranešta apie įstatymo Nr. 43/1995 34 straipsnį ir ginčijamas priemones. Todėl Komisija taip pat pažeidė gero administravimo taisykles.

- 38 *Unesid* manymu, Komisija privalėjo konkrečiai pagrįsti aplinkybes, kurios ją paskatino pakeisti savo vertinimą, ir pripažinti, kad šios priemonės, kurių įgyvendinimui ji niekada neprieštaravo, yra nesuderinamos su Sutartimi.
- 39 Komisija ginčija aiškinimą, kad dėl pagalbos taisyklių 6 straipsnio 5 dalyje numatyto trijų mėnesių termino nesilaikymo procedūra negalioja. Jos manymu, šiuo atveju niekas neleidžia daryti išvados, kad jeigu šio termino būtų laikomasi, ginčijamo sprendimo turinys būtų buvęs kitoks ir būtų palankus Ispanijos Karalystei. Šiomis sąlygomis tai nėra esminio procedūrinio reikalavimo bei rungimosi principo pažeidimas.
- 40 Ispanijos vyriausybės teiginys, kad vėlavimas turėjo įtakos Komisijos vykdomo nagrinėjimo rezultatui, taip pat visiškai nepagrįstas, nes ji nepaaiškino, kokių iš tiesų atsirastų pakeitimų per laiką, kuris praėjo nuo jos pastabų pateikimo iki ginčijamo sprendimo priėmimo, t. y. pakeitimų, galėjusių turėti įtakos jo turiniui.
- 41 Komisija taip pat remiasi aiškiomis AP 4 straipsnio c punkto formuluotėmis, kuris nurodo, kad valstybių narių bet kokios suteiktos subsidijos ar pagalba yra nesuderinamos su anglių ir plieno bendrąja rinka ir todėl Bendrijoje panaikintos bei draudžiamos. Taigi Komisijai nepriėmus konkretaus sprendimo, patvirtinančio pagalbos suderinamumą, nėra teisinio netikrumo, nes šiuo atveju pagalba laikytina nesuderinama su Sutartimi ir, vadinasi, draudžiama.

- 42 Dėl tariamo teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo Komisija pastebi, kad ji niekada neužtikrino, jog ginčijamos priemonės nėra pagalba. Bet kuriuo atveju sprendimas, kuriuo atsisakoma nurodyti ją susigražinti, šio principo nepažeidžia.
- 43 Komisija taip pat ginčija atliktą palyginimą su minėtu sprendimu *Lorenz*. Iš tiesų šis sprendimas yra susijęs su planuojamos pagalbos, apie kurią pranešta Komisijai, vertinimo procedūra, o ginčijamas sprendimas buvo priimtas atliekant procedūrą, susijusią su nacionalinės valdžios institucijų jau suteikta pagalba. Komisijos manymu, nors yra pagrįsta, kad siekiant išvengti planuojamos pagalbos sustabdymo neribotam laikui šiame sprendime minėtas dviejų mėnesių terminas yra naikinamasis, nagrinėjant jau suteiktą pagalbą, tokia apsauga nėra būtina.
- 44 Dėl nuorodos į minėtą sprendimą *SCK ir FNK prieš Komisiją* Komisija teigia, kad iš šio sprendimo 57 punkto matyti, jog „į klausimą, ar administracinė procedūra trunka protingą laiko tarpą, turi būti atsakyta, atsižvelgiant į kiekvienai bylai būdingas aplinkybes“. Šiuo atveju atsižvelgiant į bylos sudėtingumą, ginčijamo sprendimo priėmimo terminas nėra neprotingas.
- 45 Komisija nurodo, kad vėlavimas priimti ginčijamą sprendimą yra paaiškinamas tuo, jog buvo pradėti nagrinėti visų valstybių narių įstatymai, siekiant patikrinti, ar kitos valstybės narės suteikia tokios pačios rūšies pagalbą eksportui, kaip ginčijamomis priemonėmis suteikta pagalba Ispanijoje.
- 46 Komisija priduria, jog *Unesid* tvirtinimas, kad ginčijamas sprendimas yra jos pačios praleidus protingą terminą pradėtos procedūros rezultatas, grindžiamas neegzistuojančiu faktu, nes Ispanijos Karalystė niekada nepranešė Komisijai apie planus,

susijusius su ginčijamomis priemonėmis. Iš tiesų informacija, kurią ji gavo vykstant diskusijoms iki Ispanijos Karalystės įstojimo į Bendrijas, yra susijusi su egzistuojančia pagalba. Be to, ši informacija buvo suteikta vertinant valstybės pagalbą pagal EEB sutartį.

- 47 Galiausiai Komisija tvirtina, kad AP 4 straipsnio c punkte yra įtvirtintas pagalbos draudimas, kurio Komisija gali netaikyti tik atlikus pagalbos taisyklėse numatytą procedūrą. Jeigu vienintelė minėtų taisyklių 6 straipsnio 5 dalyje nurodyto termino nesilaikymo pasekmė būtų ta, kad Komisija nebegali priimti sprendimo, ji negalėtų baigti taikant šią nuostatą pradėtos procedūros ir taip nesilaikytų EAPB sutartyje įtvirtinto draudimo principo.
- 48 Šiomis sąlygomis reikėtų pradėti naują procedūrą. Tačiau ši išvada neatitinka procedūros ekonomiškumo principo, nes naujas sprendimas tik pakartotų pirmesnio sprendimo turinį.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 49 Akivaizdu, kad kai buvo priimtas ginčijamas sprendimas, pagalbos taisyklių 6 straipsnio 5 dalyje numatytas trijų mėnesių terminas buvo pasibaigęs.

- 50 Tačiau iš 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją* (C-5/01, Rink. p. I-11991, 60 punktas) matyti, kad šis terminas neturi būti laikomas naikinamuoju terminu su teisės praradimu, kuriam pasibaigus Komisijai būtų uždrausta nuspręsti dėl numatomos pagalbos priemonės suderinamumo su Sutartimi.
- 51 Iš tiesų, atsižvelgiant į bendrą kontekstą, į kurį patenka trijų mėnesių terminas, ir į jo tikslą, tuo atveju, jeigu per šį terminą Komisija nepriima sprendimo, pirma, atitinkamai valstybei narei sudaromos kliūtys įgyvendinti šią pagalbos priemonę ir, antra, ji negali tam gauti Komisijos leidimo šiai pradėjus procedūrą. Tokia padėtis prieštarauja geram taisyklių, susijusių su valstybės pagalba, veikimui, nes Komisijos leidimą būtų galima gauti tik pasibaigus naujai, pagal pagalbos taisykles pradėtai procedūrai, dėl ko Komisija priimtų sprendimą pavėluotai, nesuteikiant atitinkamai valstybei narei papildomų garantijų (minėto sprendimo *Belgija prieš Komisiją* 58 ir 59 punktai).
- 52 Aišku, kad 1996 m. balandžio mėnesį pradėjusi nagrinėjimo procedūrą, Komisija pagal gero administravimo principą privalėjo per protingą terminą nuo atitinkamos valstybės narės, suinteresuotųjų šalių ir galbūt kitų valstybių narių pastabų gavimo priimti galutinį sprendimą. Iš tiesų per ilgą nagrinėjimo procedūros trukmę gali atitinkamai valstybei apsunkinti Komisijos argumentų paneigimą ir taip pažeisti teisę į gynybą (dėl EB 226 straipsnyje numatytos ikiteisminės procedūros žr. 1999 m. sausio 21 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją*, C-207/97, Rink. p. I-275, 25 punktą).
- 53 Šiuo atžvilgiu iš teismų praktikos išplaukia, kad į klausimą, ar administracinė procedūra trunka protingą laiko tarpą, turi būti atsakyta atsižvelgiant į kiekvienai bylai būdingas aplinkybes, būtent į jos kontekstą, skirtingus Komisijos atliktus

procedūros etapus, šalių elgesį per procedūrą, taip pat bylos sudėtingumą bei reikšmę skirtingoms suinteresuotosioms šalims (žr. minėto sprendimo *SCK ir FNK prieš Komisiją* 57 punktą, taip pat dėl teisminės procedūros 1998 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Baustahlgewebe prieš Komisiją*, C-185/95 P, Rink. p. I-8417, 29 punktą).

- 54 Šiuo atveju pakanka konstatuoti, kad vykdydama su ginčijamomis priemonėmis susijusią procedūrą Komisija turėjo išsamiai nagrinėti Ispanijos įstatymus ir tikrai sudėtingus teisės bei faktinių aplinkybių klausimus todėl, kad šios priemonės yra susijusios ne tik su juodosios metalurgijos įmonėmis, bet ir visomis Ispanijos įmonėmis.
- 55 Susidūrusi su mokesčių pobūdžio priemonėmis, kurios savaime nėra laikomos „pagalba“ AP 4 straipsnio c punkto prasme, Komisija taip pat teisėtai nusprendė, kad yra naudinga pradėti tyrimą visose valstybėse narėse, siekiant patikrinti, ar jų įstatymuose yra tokios pat rūšies kaip priimtų Ispanijoje priemonių.
- 56 Be to, Komisija, atsisakydama nurodyti susigrąžinti nagrinėjamą pagalbą iš juodosios metalurgijos įmonių, atsižvelgė į „vėlavimą“ atliekant nagrinėjimo procedūrą, dėl kurio Ispanijos Karalystė nėra kaltinama.
- 57 Taigi Ispanijos vyriausybė neįrodė, kaip dėl nagrinėjimo procedūros trukmės, atsižvelgiant į pirmiau nurodytas aplinkybes, ginčijamu sprendimu gali būti pažeisti, pirma, teisinio tikrumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principai, antra, Ispanijos valdžios institucijų teisė į gynybą.

58 Iš tiesų, kaip teisingai pastebėjo Komisija, Ispanijos vyriausybė nepateikė jokio įrodymo, galinčio pagrįsti teiginį, kad dėl praėjusio laiko tyrimas, po kurio buvo priimtas ginčijamas sprendimas, tapo nebevykdytinas, ir buvo pažeista teisė į gynybą; be to ji nepaaiškino, kodėl procedūros pradėjimas iš naujo leistų Komisijai priimti kitą, Ispanijos Karalystei palankesnę, sprendimą.

59 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad pirmasis pagrindas yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Dėl antrojo pagrindo

Šalių argumentai

60 Savo antruoju pagrindu Ispanijos vyriausybė teigia, kad Komisija, pirma, nepagrindė esminio savo nuomonės dėl ginčijamų priemonių pakeitimo. Nors iš pradžių ji pripažino, kad pagalbos sąvoka neapima šių priemonių, apie kurias, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo motyvų 26 punkto, jai buvo pranešta Ispanijos Karalystės įstojimo į Bendrijas metu, vėliau ji nusprendė, kad tai yra nesuderinama su Sutartimi pagalba.

61 Antra, ginčijame sprendime nėra jokio įrodymo, galinčio patvirtinti minėtų priemonių poveikį eksportuotų nacionalinių prekių konkurencingumui, konkrečiai – kainų nustatymui, ir įmonių, kurioms netaikomi Ispanijos įstatymai dėl įmonių pelno mokesčio, patirtą žalą, dėl ko reikėtų analizuoti visas nacionalinių mokesčių sistemas.

62 Komisija atsikerta, kad prieš priimdama tą sprendimą ji niekada neteigė, jog ginčijamos priemonės nėra pagalba, todėl ji neprivalo motyvuoti šiuo klausimu pasikeitusios nuomonės.

63 Be to, ginčijamas sprendimas atitinka pareigą motyvuoti, kaip ją išaiškino Teisingumo Teismas, nes jame pateikti Komisijos argumentai, susiję su ginčijamų priemonių laikymu „EAPB pagalba“. Ši motyvacija leidžia Ispanijos vyriausybei suprasti to Komisijos sprendimo priėmimo priežastis bei Teisingumo Teismui kontroliuoti jo teisėtumą.

64 Iš esmės Ispanijos vyriausybės nurodomas motyvavimo nepakankamumas nėra susijęs su valstybės pagalbos buvimo sąlygomis. Tam, kad priemonė būtų laikoma valstybės pagalba pagal Bendrijos teisę, būtina ne tik tai, kad ji darytų galimiams konkurentams žalą, bet ir suteiktų ekonominę naudą jos gavėjams. Taigi įmonių pelno mokesčio sumažinimas atitinka šį kriterijų ir nėra poreikio nagrinėti, kokia yra skirtingose valstybėse narėse mokesčių našta ar eksploatacijos išlaidos. Be to, ginčijamų priemonių poveikio konkurencijai analizė nėra reikalaujama EAPB sutarties srityje (žr. 1999 m. sausio 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Neue Maxhütte Stahlwerke et Lech-Stahlwerke prieš Komisiją*, T-129/95, T-2/96 ir T-97/96, Rink. p. II-17, 99 punktą ir 2001 m. sausio 25 d. Teisingumo Teismo nutarties *Lech-Stahlwerke prieš Komisiją*, C-111/99 P, Rink. p. I-727, 41 punktą).

65 Todėl Komisija mano, kad ji neprivalo tikrinti, ar ginčijamos priemonės daro įtaką eksportuotų nacionalinių prekių konkurencingumui. Taigi ji nepažeidė pareigos motyvuoti.

Teisingumo Teismo vertinimas

- ⁶⁶ Konstatuotina, kad Ispanijos Karalystės pateiktas antras pagrindas, susijęs su ginčijamo sprendimo motyvavimo nebuvimu, apima dvi dalis: pirma, dėl tariamo Komisijos nuomonės pasikeitimo dėl nagrinėjamos pagalbos ir jos suderinamumo su vidaus rinka ir, antra, dėl tam tikrų sąlygų, kurias turi atitikti ginčijamos priemonės, kad būtų laikomos „pagalba“ AP 4 straipsnio c punkto prasme.

— Dėl antrojo pagrindo pirmos dalies

- ⁶⁷ Primintina, kad pagal AP 4 straipsnio c punktą bet kokios valstybių narių teikiamos subsidijos, pagalba ar specialiai įvesti mokesčiai yra be išimčių pripažįstami nesuderinamais su anglių ir plieno bendrąja rinka ir todėl Bendrijoje panaikinti bei draudžiami.
- ⁶⁸ Tačiau pagal AP 95 straipsnį priimtos pagalbos taisyklės leidžia išsamiai išvardytais atvejais ir pagal šių taisyklių nustatytas procedūras suteikti pagalbą juodajai metalurgijai. Minėtų taisyklių 6 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad tokios priemonės gali būti įgyvendintos tik Komisijai pritarus. To paties straipsnio 6 dalis aiškiai nukrypsta nuo šios taisyklės, nustatydamą, kad šios priemonės gali būti įgyvendinamos, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo apie kokią nors planuojamą pagalbą gavimo datos Komisija nepradėjo minėto straipsnio 5 dalyje numatytos procedūros ar kitaip nepareiškė savo nuomonės, su sąlyga, kad valstybė narė iš anksto pranešė Komisijai apie šį ketinimą (minėto sprendimo *Belgija prieš Komisiją* 54 punktas).

- 69 Atvejais, kada galima suteikti pagalbą juodajai metalurgijai, yra taisyklės, kad ši pagalba yra draudžiama ir jos suteikimas iš esmės leidžiamas tik pagal aiškų Komisijos sprendimą, išimtis (minėto sprendimo *Belgija prieš Komisiją* 55 punktas).
- 70 Tačiau šiuo atveju Komisija niekada nepriėmė sprendimo, aiškiai leidžiančio suteikti nagrinėjamą pagalbą. Šiuo atžvilgiu 1996 m. birželio mėn. už konkurenciją atsakingo Komisijos nario atsakyme į Europos Parlamento nario klausimą raštu, nurodytame ginčijamo sprendimo motyvų 26 punkte, nepasisakoma, ar ginčijamos priemonės laikomos pagalba AP 4 straipsnio c punkto prasme.
- 71 Šiomis sąlygomis, priešingai nei tvirtina Ispanijos vyriausybė, kadangi Komisija savo nuomonės nepakeitė, ji neturi motyvuoti ginčijamo sprendimo šiuo klausimu.
- 72 Taigi antrojo pagrindo pirma dalis faktiškai nepagrįsta, todėl yra atmestina.

— Dėl antrojo pagrindo antros dalies

- 73 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką, susijusią su EB 253 straipsniu ir taikomą AP 15 straipsniui, minėtos nuostatos reikalaujamas motyvų nurodymas turi atitikti atitinkamo teisės akto pobūdį ir aiškiai bei nedviprasmiškai nurodyti institucijos, priėmusios ginčijamą aktą, argumentus taip, kad leistų suinteresuotiesiems asmenims žinoti, kokie yra priimtos priemonės pagrindai, o Bendrijų teismui – vykdyti jos kontrolę. Nereikalaujama, kad motyvacijoje būtų išskirti visi atitinkami faktiniai ir teisiniai įrodymai, nes klausimas, ar akto motyvacija atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti vertinamas ne tik pagal jos formuluotę, bet

ir pagal kontekstą bei pagal visas teisės taisykles, reglamentuojančias atitinkamą sritį (žr. konkrečiai 1996 m. vasario 29 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-56/93, Rink. p. I-723, 86 punktą; 1998 m. balandžio 2 d. *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 63 punktą; 2002 m. kovo 7 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-310/99, Rink. p. I-2289, 48 punktą ir minėto 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją* 68 punktą).

74 Šiuo atveju pakanka pažymėti, kad ginčijamo sprendimo motyvų 17–21 punktuose aiškiai ir nedviprasmiškai nurodomi Komisijos argumentai dėl ginčijamų priemonių priskyrimo „pagalbai“ AP 4 straipsnio c punkto prasme.

75 Ispanijos vyriausybės pateikti argumentai dėl ginčijamų priemonių poveikio eksportuotų nacionalinių prekių konkurencingumui ir jų specifinio pobūdžio susiję ne su pareigos motyvuoti, kuri yra pagrindinis, kaip buvo konstatuota, tinkamai šiuo atveju įgyvendintas formalus reikalavimas, laikymusi, bet su ginčijamo sprendimo teisėtumu iš esmės. Šie argumentai bus analizuojami nagrinėjant trečią pagrindą, kurį palaikydama ši vyriausybė ir vėl remiasi nacionalinių prekių konkurencingumu bei minėtų priemonių specifiniu pobūdžiu.

76 Taigi antrojo pagrindo antra dalis yra atmestina kaip nepagrįsta.

77 Iš to, kas pirmiau išdėstyta, matyti, kad visas antras pagrindas yra atmestinas.

Dėl trečiojo pagrindo

78 Šis pagrindas taip pat apima dvi dalis.

— Dėl trečiojo pagrindo pirmos dalies

Šalių argumentai

79 Savo trečiojo pagrindo pirma dalimi Ispanijos vyriausybė tvirtina, kad Komisija, aiškindama valstybės pagalbos sąvoką AP 4 straipsnio c punkto prasme taip pat plačiai kaip sąvoką, susijusią su valstybės pagalba EB 87 straipsnio prasme, padarė teisinę klaidą. EAPB sutartis automatiškai draudžia suteikti pagalbą, nenustatydama pareigos vertinti jos pasekmių konkurencijai, ir nereglamentuoja bei nenurodo egzistuojančios pagalbos, nes bet kokia pagalba, suteikta tiek prieš, tiek po atitinkamos valstybės narės įstojimo į Bendrijas, yra vienodai draudžiama.

80 Šiomis sąlygomis, jei EAPB sutarties srityje būtų naudojamosi tokia plačia pagalbos sąvoka kaip pagal EB sutartį, kiltų funkcionavimo sutrikimų grėsmė taip, kaip šioje byloje matyti iš Komisijos nuomonės dėl ginčijamo sprendimo negaliojimo atgaline data.

81 Taigi, Ispanijos vyriausybės manymu, AP 4 straipsnio c punkte draudžiamos pagalbos vertinimas turi būti palyginti paprastas ir siejamas tik su tiesioginėmis intervencinėmis priemonėmis, kaip, beje, tai matyti iš pagalbos taisyklių 1 straipsnio 2 dalyje pateikto aprašymo.

82 AP 67 straipsnis patvirtina šį aiškinimą tiek, kiek jis yra konkrečiai susijęs su kiekviena valstybės narės veikla, kuri nėra draudžiama pagal AP 4 straipsnio c punktą, bet kuri gali turėti didelį poveikį konkurencijos sąlygoms anglių ir plieno pramonėje (1961 m. vasario 23 d. Sprendimo *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg prieš Aukščiausiąją valdžios instituciją*, 30/59, Rink. p. 1, 43 punktas). AP 67 straipsnis numato, kad tokios veiklos žalingos pasekmės gali būti atlygintinos suteikiant atitinkamą pagalbą (2 dalies pirma įtrauka), siunčiant suinteresuotai valstybei narei rekomendaciją, kad ši imtųsi priemonių, kurios, jos manymu, labiausiai atitinka jos ekonomikos pusiausvyrą (2 dalies antra įtrauka), ar dar kitokias „būtinąs rekomendacijas“ (3 dalis). Ispanijos vyriausybė pastebi, kad, Teisingumo Teismo manymu, minėti straipsniai susiję su dviem skirtingomis sritimis: pirmasis panaikina ir draudžia tam tikrą valstybių narių intervenciją į sritį, kurią Sutartis priskiria Bendrijos kompetencijai, antrasis siekia užkirsti kelią konkurencijos iškreipymui, kurį sukelia valstybių narių turimos kompetencijos vykdymas (minėto sprendimo *Steenkolenmijnen in Limburg prieš Aukščiausiąją valdžios instituciją* p. 47). Šiomis aplinkybėmis, jeigu Komisija nusprendė, kad ginčijamos priemonės turi didelį poveikį konkurencijos sąlygoms, ji turi veikti pagal AP 67 straipsnį, o ne pagal AP 4 straipsnio c punktą.

83 Ta pačia prasme, baskų valdžios institucijų manymu, AP 4 straipsnio c punktas numato tik pagalbą, skirtą juodosios metalurgijos įmonėms arba anglių ir plieno gamybai. Tačiau tiesioginė subsidija yra pagalba šios nuostatos prasme, net kai ji suteikta „horizontaliai“, t. y. ir įmonėms, patenkančioms į EAPB sutarties taikymo sritį (toliau – EAPB įmonės), ir kitoms įmonėms. Atvirkščiai – kitokia priemonė nei subsidija, būtent mokestinė priemonė, yra pagalba šio straipsnio prasme, tik jeigu ji yra susijusi su EAPB įmonėmis ar anglių ir plieno gamyba.

84 Jeigu Komisijos teiginiui būtų pritarta, bet koks atskaitymas nuo mokesčių, net priklausantis horizontaliai apmokestinimo schemai, taikomai ir EAPB įmonėms, ir kitoms įmonėms, pagal EAPB sutartį būtų visada draudžiamas, todėl juodosios metalurgijos įmonės būtų labiau apmokestinamos negu kitos įmonės, kurių atžvilgiu atitinkama mokestinė priemonė būtų draudžiama, tik jeigu ji darytų įtaką prekybai

ar galėtų iškraipyti konkurenciją. Šis aiškinimas, sukeliantis žalingų pasekmių juodosios metalurgijos pramonei, palyginti su sąlygomis, suteiktomis kitoms pramonės sritims, aiškiai prieštarauja šios Sutarties tikslams, konkrečiai – jos 2, 3 ir 67 straipsniams.

85 Baskų valdžios institucijos pažymi, jog su bendrų, visoms pramonės sritims taikomų, mokestinių priemonių sukeltu konkurencijos iškraipymu turi būti kovojama, prireikus remiantis AP 67 straipsniu arba pradedant procedūrą valstybės pagalbos srityje pagal EB sutartį.

86 Komisijos manymu, iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad EAPB sutartyje nurodyta pagalbos sąvoka yra tokia pati, kaip naudojama pagal EB sutartį (žr. konkrečiai 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Ecotrade*, C-200/97, Rink. p. I-7907, 35 punktą). Šiuo atžvilgiu pagalbos taisyklių 1 straipsnio 1 dalis nedviprasmiškai numato „valstybės narės, jų regioninių ar vietos institucijų <...> bet kokią <...> suteiktą pagalbą juodajai metalurgijai“, o to paties straipsnio 2 dalis pateikia tik pavyzdinį pagalbos elementų sąrašą.

87 Be to, aplinkybė, kad ginčijamos priemonės yra horizontalaus pobūdžio, nereiškia, kad joms netaikomos EAPB sutartyje nustatytos taisyklės, reglamentuojančios valstybės pagalbą. Tai, kad AP 67 straipsnis nustato procedūrą, skirtą leisti Komisijai kontroliuoti valstybės priemones, galinčias daryti neigiamą įtaką konkurencijai anglių ir plieno pramonėje, taip pat nereiškia, kad šios Sutarties nuostatos valstybės pagalbos srityje nėra netaikomos. Be to, šiame straipsnyje nurodyti konkurencijos iškraipymai, Komisijos manymu, turi būti laikomi iškraipymais tik tarp juodosios metalurgijos įmonių.

- 88 Nors Ispanijos vyriausybė ir gali manyti, kad Sutartyje įtvirtinta pagalbos kontrolės schema yra labai griežta, šiuo argumentu *lege ferenda* negalima grįsti ieškinio dėl Komisijos sprendimo, kuriuo tik taikoma pozityvioji teisė, kad ir kokia griežta ji būtų, panaikinimo.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 89 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką pagalbos sąvoka AP 4 straipsnio c punkto prasme turi būti aiškinama atsižvelgiant į Teisingumo Teismo sprendimus dėl EB 87 straipsnio (žr. konkrečiai minėto sprendimo *Ecotrade* 35 punktą ir 2001 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Banks*, C-390/98, Rink. p. I-6117, 33 punktą).
- 90 Taigi valstybės pagalbos sąvoka yra platesnė nei subsidijos, nes ji apima ne tik pozityviasias išmokas, kaip antai subsidija, bet ir priemones, įvairiais būdais sumažinančias įmonei paprastai tenkančias mokestines ir kitas finansines prievoles, ir kurios, nors ir nebūdamos subsidijos tiesiogine šio žodžio prasme, yra panašaus pobūdžio ir turi tokį pat poveikį (žr. konkrečiai minėto sprendimo *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg prieš Aukščiausiąją valdžios instituciją* 39 punktą; 1994 m. kovo 15 d. Sprendimo *Banco Exterior de España*, C-387/92, Rink. p. I-877, 13 punktą; minėto sprendimo *Ecotrade* 34 punktą; 2001 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, Rink. p. I-8365, 38 punktą ir minėto 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją* 32 punktą).
- 91 Be to, „pagalbos“ sąvoka AP 4 straipsnio c punkto prasme būtinai reiškia naudą, suteiktą tiesiogiai ar netiesiogiai valstybės lėšomis, arba uždedant papildomą našta valstybei, arba paskirtoms ar šiam tikslui įsteigtoms įstaigoms (žr. konkrečiai 1978 m. sausio 24 d. Sprendimo *Van Tiggele*, 82/77, Rink. p. 25, 23 – 25 punktus; 1993 m. kovo 17 d. Sprendimo *Sloman Neptun*, C-72/91 ir C-73/91, Rink. p. I-887, 19 ir 21 punktus; 1998 m. kovo 7 d. Sprendimo *Viscido ir kt.*, C-52/97–C-54/97, Rink. p. I-2629, 13 punktą; minėtų sprendimų *Ecotrade* 35 punktą ir *Komisija prieš Belgiją* 33 punktą).

92 Pažymėtina, kad Teisingumo Teismas 1969 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* (6/69 ir 11/69, Rink. p. 523) 43 punkte nusprendė, kad AP 67 straipsnio 2 dalies pirmoji įtrauka, numatydamą aplinkybes, suteikiančias Komisijai galimybę nukrypstant nuo AP 4 straipsnio leisti valstybėms narėms teikti pagalbą, neskiria konkrečios pagalbos anglių ir plieno sektoriui nuo tos, kuri jam taikoma tik kaip bendresnės priemonės pasekmė. Be to, to paties sprendimo 44 ir 45 punktuose Teisingumo Teismas nusprendė, kad preferencinės nuolaidos eksportui procentas yra pagalba, kurią Komisija gali leisti, jeigu ji yra susijusi su sektoriumi, patenkančiu į EAPB sutarties taikymo sritį, tik AP 67 straipsnio 2 dalies pirmoje įtraukoje numatytais aplinkybėmis.

93 Iš to, kas pirmiau išdėstyta, išplaukia, kad Komisija nuspręsdama (kaip ir Teisingumo Teismas EB sutarties kontekste), kad net netiesioginės pagalbos priemonės, pavyzdžiui, ginčijamos priemonės, gali būti laikomos EAPB sutarties draudžiama pagalba, valstybės pagalbos sąvokos AP 4 straipsnio c punkto prasme neaiškino klaidingai.

94 Todėl trečiojo pagrindo pirma dalis yra atmestina kaip nepagrįsta.

— *Dėl trečiojo pagrindo antros dalies*

Šalių argumentai

95 Savo trečio pagrindo antra dalimi Ispanijos vyriausybė tvirtina: kadangi nėra bet kokiai valstybės pagalbai EB sutarties ir EAPB sutarties srityje būdingos atrankinio

pobūdžio naudos, ginčijamos priemonės nepatenka į pagalbos sąvoką. Be to, atrankinis pobūdis turi būti vertinamas tik atitinkamos valstybės narės vidaus lygiu.

96 Ispanijos vyriausybės manymu, visoms įmonėms, o ne tik tam tikroms jų kategorijoms taikoma priemonė yra valstybės pagalba, tik jei nacionalinė administracija turi tam tikrą diskreciją ją taikyti.

97 Tačiau šiuo atveju ginčijamos priemonės yra taikomos visoms objektyviai nustatytas pasinaudojimo jomis sąlygas atitinkančioms įmonėms, ir jų taikymas nepriklauso nuo viešosios valdžios institucijų diskrecijos. Šios priemonės yra susijusios su investicijomis užsienyje, o ne su pačiu eksportu. Tokios investicijų paskatos yra visų Vakarų valstybių mokesčių sistemose, nes kiekvienos valstybės mokesčių politika nuolat kuriamos priemonės, galinčios turėti įtakos privačių investicijų apimčiai, dažnumui ir pobūdžiui.

98 Ispanijos vyriausybė taip pat tvirtina, kad įmonės, privalančios investuoti, jog galėtų eksportuoti, padėtis skiriasi nuo įmonės, kuri prekiauja tik atitinkamoje valstybėje narėje (kur ji jau įsteigta ir žinoma) arba kuri eksportuoja į kitą valstybę, nesiekdama išplėsti savo infrastruktūros, padėties. Tai, kad nacionalinės mokesčių teisės aktai taip palengvina tarptautinę prekybą, neprieštarauja lygybės principui. Be to, Komisijos pozicija Ispanijos mokesčių sistemoje sukeltų didelių sutrikimų, nes EAPB įmonės, kurioms taikomas Ispanijos įstatymas, prarastų galimybę atlikti vieną iš atskaitymų nuo mokesčių, kurių gali prašyti visos juodosios metalurgijos įmonės.

- 99 Ši vyriausybė ginčija, kad mokesčių našta, tenkanti įmonių pelnui, gali daryti lemiamą įtaką jų konkurencingumui, konkrečiai – kainų nustatymui. Bet kuriuo atveju, ginčijamos priemonės neturi būti vertinamos atskirai, neatsižvelgiant į kitus mokestį sudarančius elementus. Todėl, jeigu valstybėje narėje nėra tokio pat, kaip numatytas Įstatyme Nr. 43/1995, atskaitymo nuo mokesčio, tai nereiškia, kad faktiškai šioje valstybėje įsteigtos įmonės yra labiau apmokestinamos nei Ispanijos įmonės.
- 100 Galiausiai, Ispanijos vyriausybės manymu, taikant taisykles, susijusias su valstybės pagalba, neįmanoma sumažinti nacionalinių skirtumų, esančių tiesioginių mokesčių srityje, kadangi ši sritis nėra suderinta Bendrijos lygiu.
- 101 Dėl ginčijamų priemonių bendro pobūdžio ir tikslo baskų valdžios institucijos bei *Unesid* pritaria Ispanijos vyriausybės vertinimui.
- 102 Dėl tariamos ginčijamomis priemonėmis suteikiamos naudos gavėjams baskų valdžios institucijos pastebi, viena vertus, kad šių priemonių numatytas atskaitymas nuo mokesčio nėra tiesiogiai susijęs su eksportu. Antra vertus, plėtojant iki galo Komisijos argumentus, bet kuri priemonė, sumažinanti įmonėms mokesčio našta ir patenkanti į AP 4 straipsnio c punkto taikymo sritį, būtų automatiškai laikoma pagalba, ir todėl apie ją turėtų būti pranešta Komisijai bei gautas jos leidimas. Tai būtų akivaizdi intervencija į valstybių narių kompetenciją mokesčių srityje.
- 103 Baskų valdžios institucijos ir *Unesid* priduria: jeigu juodosios metalurgijos įmonės būtų pašalintos iš Įstatymo Nr. 43/1995 34 straipsnio taikymo srities, jos atsidurtų nelygioje (jų nenaudai) padėtyje, o tai prieštarautų Bendrijos teisei ir Ispanijos Konstitucijai, kuri įtvirtina lygybės mokesčių srityje principą.

- 104 Dėl Komisijos palyginimo su plieno gamyklomis, kurios nėra apmokestinamos Ispanijos įmonių pelno mokesčiu, *Unesid* remiasi teritorialumo mokesčių srityje principu, pabrėždama, kad nėra jokios pagal diskriminacinius kriterijus įmonėms suteiktos konkrečios naudos, kad visos Ispanijoje veikiančios juodosios metalurgijos įmonės, nesvarbu, ar jos nacionalinės ar užsienio, patenka į Įstatymo Nr. 43/1995 34 straipsnio taikymo sritį.
- 105 Be to, baskų valdžios institucijų manymu, Bendrijos teisės požiūriu būtų kur kas labiau ginčytinas atskaitymo, taikomo tik įmonėms, investuojančiomis nacionalinėje teritorijoje arba jos dalyje, numatymas. Iš tiesų ginčijamomis priemonėmis siekiama skatinti tarptautinę prekybą, o tai yra su EAPB sutartimi suderinamas tikslas.
- 106 Komisija pripažįsta, kad visi įmonių traktavimo skirtumai nėra valstybės pagalba. Ji tvirtina, kad išnagrinėjus mokesčių ir socialinės apsaugos sistemas arba kitas taisykles, susijusias su įmonių išlaidomis, galima konstatuoti, kad teisės normos, reglamentuojančios šią intervenciją kiekvienoje valstybėje narėje neapsiriboja bendrų taisyklių nustatymu, bet apima leidžiančias nukrypti nuostatas nuo bendros, taikomos tam tikrų kategorijų įmonėms, schemas.
- 107 Komisijos manymu, sunkumai yra susiję su poreikiu tarp šių traktavimo skirtumų išskirti tokius, kurie atsiranda taikant bendruosius principus atskiroms situacijoms nuo tų, kurie nukrypstant nuo bendros sistemos vidinės logikos sudaro palankias sąlygas tam tikroms įmonėms (šiuo klausimu žr. 1974 m. liepos 2 d. Sprendimą *Italija prieš Komisiją*, 173/73, Rink. p. 709 ir 1999 m. birželio 17 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-75/97, Rink. p. I-3671, 39 punktą).

- 108 Komisija dar primena, kad iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, jog dėl pagalbos sąvokos objektyvaus pobūdžio ji nėra apibūdinama atsižvelgiant į jos priežastis ar tikslus, bet yra apibrėžiama pagal pasekmes (minėto sprendimo *Italija prieš Komisiją* 27 punktą).
- 109 Šiuo atžvilgiu Komisija pabrėžia, kad nacionalinės priemonės tikslas yra elementas, nagrinėtinas vertinant, ar ji suderinama su Sutartimi, o šio vertinimo metu gali būti pripažinta, kad ši priemonė yra suderinama, jeigu jai gali būti taikoma viena iš EB 87 straipsnyje arba pagalbos taisyklių 2–5 straipsniuose numatytų leidžiančių nukrypti nuostatų. Atvirkščiai – priemonės tikslu negali būti naudojamosi siekiant paneigti pagalbos egzistavimo faktą, nes jis yra nagrinėjamas anksčiau nei vertinama, ar ši pagalba yra suderinama.
- 110 Šioje byloje Ispanijos vyriausybė nenurodė, koks yra mokesčių sistemos principas, kurį atitinka preferencinis požiūris į investuojančias užsienyje įmones. Ši vyriausybė tikrai pripažįsta, jog skirtingos Ispanijos valdžios institucijos mokesčių politiką naudoja kaip instrumentą įgyvendinti pramonės ir prekybos politikos tikslus.
- 111 Taigi deklaruojamas tikslas – skatinti mokesčiais, įtvirtintas ginčijamose priemonėse, nėra paaiškinamas vidine Ispanijoje galiojančių mokesčių sistemų logika ir joms nepriklauso. Nors šis tikslas visiškai teisėtas, dėl jo šios priemonės nenustoją būti valstybės pagalba ir jos nepašalinamos iš Bendrijos teisės aktų reikalavimų taikymo srities.
- 112 Todėl Komisija mano, kad ginčijamos priemonės negali būti pateisinamos nei Ispanijos mokesčių sistemos pobūdžiu, nei bendra struktūra.

- 113 Dėl tariamo EB 87 straipsnio naudojimo, kaip mokesčių derinimo priemonės, Komisija konstatuoja, kad šiuo atžvilgiu ieškinyje nenurodytas joks pagrindas. Šiomis sąlygomis, kadangi Darbo reglamento 42 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa draudžia proceso metu pateikti naujų pagrindų, Komisija mano, kad šis pagrindas yra atmestinas kaip nepriimtinas.
- 114 Iš esmės Komisija tvirtina, kad ginčijamas sprendimas yra visiškai nesusijęs su mokesčių derinimu.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 115 Kaip buvo priminta šio sprendimo 90 punkte, iš nurodyto sprendimo *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg prieš Aukščiausiąją valdžios instituciją* matyti, kad pagalbos sąvoka yra platesnė nei subsidijos, kadangi ji apima ne tik pozityviasias išmokas, kaip antai subsidija, bet ir priemones, įvairiais būdais sumažinančias įmonei paprastai tenkančias mokestines ir kitas finansines priemones, ir kurios, nors ir nebūdamos subsidijos tiesiogine šio žodžio prasme, yra panašaus pobūdžio bei turi tokį pat poveikį.
- 116 Iš to išplaukia, kad priemonė, kuria viešosios valdžios institucijos tam tikroms įmonėms leidžia atlikti atskaitymą nuo mokesčio, dėl to šios, gavusios naudos, atsiduria palankesnėje padėtyje nei kiti mokesčių mokėtojai, yra valstybės pagalba AP 4 straipsnio c punkto prasme (taip pat žr. minėto sprendimo *Banco Exterior de España* 14 punktą).

117 Taigi neginčytina, kad įmonei, kuriai leidžiama atlikti atskaitymą nuo mokesčių, yra suteiktos palankesnės sąlygos, palyginti su įmonėmis, kurioms ši galimybė nesuteikta.

118 Tačiau Ispanijos vyriausybė neigia ginčijamų priemonių, kurios yra taikomos automatiškai visoms įmonėms pagal objektyvius kriterijus, nesuteikiančius mokesčių administracijai jokios diskrecijos, ypač pasirenkant įmones naudos gavėjas, atrankinį pobūdį.

119 Šie argumentai nepriimtini.

120 Įstatyme Nr. 43/1995 įtvirtintu atskaitymu nuo mokesčių gali pasinaudoti tik vienos kategorijos įmonės, t. y. tos, kurios užsiima eksportu ir vykdo tam tikras ginčijamose priemonėse nurodytas investicijas. Taigi tokio konstatavimo pakanka nustatyti, kad šis atskaitymas nuo mokesčių atitinka specifiškumo sąlygą, kuri yra viena iš valstybės pagalbos sąvokos požymių, t. y. nagrinėjamos naudos atrankinis pobūdis (dėl valstybės suteikto preferencinio nuolaidos eksportui procento tik eksportuotoms nacionalinėms prekėms žr. minėto sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* 20 ir 21 punktus; dėl kreditų eksportui palūkanų grąžinimo žr. 1988 m. birželio 7 d. Sprendimo *Graikija prieš Komisiją*, 57/86, Rink. p. 2855, 8 punktą; dėl leidžiančio nukrypti reglamentavimo bankroto srityje, suteikiančio naudos sunkumus patiriančioms didelėms įmonėms, ypač įsiskolinusioms tam tikriems daugiausia viešojo pobūdžio kreditoriams žr. minėto sprendimo *Ecotrade* 38 punktą).

121 Siekiant nustatyti ginčijamų priemonių atrankinį pobūdį, nėra būtina, kad kompetentingos nacionalinės institucijos turėtų diskreciją taikydamos atskaitymą nuo mokesčių konkrečiu atveju (žr. minėto 1999 m. birželio 17 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją* 27 punktą), net jeigu ši diskrecija leidžia viešosioms valdžios

institucijoms sudaryti palankesnes sąlygas tam tikroms įmonėms ar gamybai kitų nenaudai, taigi – įtvirtinti pagalbą AP 4 straipsnio c punkto arba EB 87 straipsnio prasme.

122 Atvirkščiai — atitinkamos valstybės narės mokesčių sistemos, į kurią patenka nacionalinės priemonės, prigimtis ir bendra struktūra gali iš esmės tinkamai pateisinti jų leidžiantį nukrypti pobūdį, palyginti su visuotinai taikomomis taisyklėmis. Šiuo atveju minėtos priemonės, atitinkamos nagrinėjamos mokesčių sistemos logiką, neatitiktų specifiškumo sąlygos.

123 Šiuo atžvilgiu primintina, kad šiuo metu galiojančioje Bendrijos teisėje tiesioginiai mokesčiai priklauso valstybių narių kompetencijai, net jeigu iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad jos turi ją įgyvendinti nepažeisdamos šios teisės (konkrečiai žr. 1999 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Gschwind*, C-391/97, Rink. p. I-5451, 20 punktą) ir todėl šiomis aplinkybėmis nepriimti bet kokių priemonių, kurios gali būti su bendrąja rinka nesuderinama valstybės pagalba.

124 Tačiau nagrinėjamu atveju, siekiant pateisinti ginčijamas priemones mokesčių sistemos, į kurią jie patenka, prigimtimi ir bendra struktūra, nepakanka teigti, kad jomis siekiama skatinti tarptautinę prekybą. Akivaizdu, kad šis tikslas yra ekonominio pobūdžio, bet nebuvo įrodyta, kad jis atitinka Ispanijoje galiojančios mokesčių sistemos, taikomos visoms įmonėms, bendrą logiką.

125 Be to, iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad valstybės pagalba nėra apibūdinama atsižvelgiant į jos priežastis ar tikslus, bet yra apibrėžiama pagal pasekmes (konkrečiai žr. minėto sprendimo *Belgija prieš Komisiją* 45 punktą).

Aplinkybės, kad ginčijamomis priemonėmis siekiama įgyvendinti prekybos ar pramonės politikos tikslą, pavyzdžiui, skatinti tarptautinę prekybą suteikiant pagalbą investicijoms užsienyje, nepakanka, kad ji nebūtų priskiriama „pagalbai“ AP 4 straipsnio c punkto prasme.

- ¹²⁶ Ispanijos vyriausybė ir įstojusios į bylą šalys taip pat remiasi lygybės mokesčių srityje principu, nes jei juodosios metalurgijos įmonėms nebūtų suteikiama Įstatymo Nr. 43/1995 34 straipsnyje numatyta nauda, jos būtų diskriminuojamos, palyginti su kitomis įmonėmis, kurioms taikomi Ispanijos mokesčių įstatymai ir kurios atitinka sąlygas, numatytas atskaitymo nuo mokesčio suteikimui.
- ¹²⁷ Šiuo atžvilgiu, nors lygybės mokesčių srityje ir vienodos mokesčių naštos principai tikrai yra Ispanijos mokesčių sistemos pagrindas, jie nereikalauja, kad mokesčių mokėtojai, esantys skirtingose situacijose būtų traktuojami vienodai. Taigi pakanka konstatuoti: kadangi juodosios metalurgijos įmonėms taikomos EAPB sutarties specifinės nuostatos, jos nėra tokioje pačioje padėtyje kaip kitos įmonės.
- ¹²⁸ Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, darytina išvada, kad Komisija, nuspręsdama, jog ginčijamos priemonės yra atrankinio pobūdžio, nepadarė teisinės klaidos.
- ¹²⁹ Be to, siekiant įvertinti, ar ginčijamoms priemonėms taikomas AP 4 straipsnio c punkte numatytas draudimas, Komisija, priešingai negu pagal EB sutartį, neturi įrodyti, kad jos daro įtaką prekybai tarp valstybių narių arba konkurencijai (2001 m. birželio 21 d. Sprendimo *Moccia Irme ir kt. prieš Komisiją*, C-280/99 P–C-282/99 P, Rink. p. I-4717, 32 ir 33 punktai; 2002 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją*, C-74/00 P ir C-75/00 P, Rink. p. I-7869, 102 punktas ir minėto 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją* 75 punktas).

- 130 Iš to, kas išdėstyta, išplaukia, kad trečiojo pagrindo antra dalis yra nepriimtina, ir todėl jis yra atmestinas.

Dėl įstojusių į bylą šalių pateiktų pagrindų bei argumentų

Šalių argumentai

- 131 Baskų valdžios institucijos, palaikydamos Ispanijos Karalystės prašymus, pateikia du papildomus pagrindus.
- 132 Pirma, jos teigia, kad Komisija be mažiausio konkretaus argumento automatiškai išplėtė ginčijamo sprendimo taikymą ir baskų provincijos nuostatoms, tik nurodydama, kad šios nuostatos yra tokio paties pobūdžio kaip Įstatymo Nr. 43/1995 34 straipsnis.
- 133 Šiuo atžvilgiu Komisija, panašiai nenusprendusi dėl autonomiškoje Navaros bendrijoje galiojančių taisyklių, padarė bent jau vertinimo klaidą.
- 134 Bet kuriuo atveju, reikia atsižvelgti į tai, kad ginčijamos priemonės yra įtrauktos į nepriklausomas ir skirtingas mokesčių sistemas, būtent tiesioginių mokesčių srityje.

135 Antra, Komisija nesvarstė galimybės, kad ginčijamos priemonės yra tik iš dalies pagalba.

136 Ji turėjo nurodyti, kiek Įstatymo Nr. 43/1995 34 straipsnis ir ginčijamų priemonių 43 straipsnis sudaro pagrindą pagalbai ir kalbant apie įmones, tuo pat metu vykdančias juodosios metalurgijos ir kitokią veiklą, – koks yra pagalbos dydis.

137 Darant prielaidą, kad ginčijamos priemonės yra pagalba, *Unesid* taip pat priekaištauja Komisijai, kad ši nevykdė Akto dėl Ispanijos Karalystės ir Portugalijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių pritaikomųjų pataisų (OL L 302, 1985, p. 23, toliau – Stojimo aktas) protokole Nr. 10, susijusio su Ispanijos juodosios metalurgijos restruktūrizavimu, nustatytos procedūros. Iš tiesų pagal šio protokolo priedo 7 dalį „Pagalbos procedūros ir kriterijai“ prašomos nuomonės būtų leidusios konstatuoti, kad keliose nacionalinės teisės sistemose yra tokios pačios taisyklės kaip ginčijamos priemonės, t. y. taisyklės, kurios iki šiol buvo pripažįstamos kaip tikros bendrosios priemonės, nelaikytinos viešąja pagalba.

138 Be to, *Unesid* tvirtina, kad tai, jog valstybės priemonė patenka į AP 4 straipsnio c punkto taikymo sritį, kartu nepatekdama į Bendrijų institucijų anksčiau priimtų pagalbos taisyklių kategorijas, nereiškia, kad ji tik dėl šio fakto turi būti pripažinta nesuderinama su EAPB sutartimi, nei kad dėl šios priežasties valstybė narė turi panaikinti atitinkamą priemonę.

139 Todėl Komisija, nesikreipdama į Europos Sąjungos Tarybą, kad gautų jos nuomonę dėl galimo ginčijamų priemonių patvirtinimo išimties tvarka, akivaizdžiai ignoravo AP 95 straipsnio taikymo sritį. Nors tiesa, kad sprendimas naudotis šiuo straipsniu

ar ne priklauso Komisijos diskrecijai, tai nesumažina jos pareigos pagal AP 8 straipsnio formuluotę „užtikrinti, kad šioje Sutartyje nustatyti tikslai būtų pasiekti nepažeidžiant joje išdėstytų nuostatų“. Todėl, jeigu aplinkybės parodo, kad suteikta viešoji pagalba yra pateisinama tuo, kad ji patenka į Sutarties tikslų įgyvendinimo sritį, Komisija turi konkrečiai nagrinėti galimybę taikyti AP 95 straipsnio pirmą pastraipą, motyvuodama šį savo pasirinkimą pagal AP sutarties 5 ir 15 straipsnius.

140 Šiuo atveju galima pritarti, kad Įstatymo Nr. 43/1995 34 straipsnis būtų ir toliau taikomas EAPB įmonėms, atsižvelgiant į AP 2 straipsnyje ir 3 straipsnio d ir g dalyse įtvirtintus tikslus. Tačiau šiuo atžvilgiu ginčijamame sprendime nėra jokios ekonominės ir socialinės analizės.

141 Pateikusi bendro pobūdžio pastabas dėl dviejų rūšių iškraipymų, susijusių, pirma, su skirtumais tarp skirtingų valstybių narių bendrųjų nuostatų ir, antra, su palankesniu požiūriu į tam tikras įmones ar tam tikras įmonių grupes nei tas, kuris atsiranda dėl valstybėje narėje galiojančios bendrosios taisyklės taikymo, Komisija pastebi, kad pagalbos atrankinis pobūdis nepriklauso nuo to, kad ji atsiranda dėl objektyvių kriterijų taikymo. Priemonė gali būti atrankinio pobūdžio, net jeigu jos taikymui nustatyti kriterijai yra visiškai aiškūs, objektyvūs ir užkerta kelią bet kokiai administracijos diskrecijai ją įgyvendinti.

142 Šiuo atveju, Komisijos manymu, paprasto ginčijamų priemonių skaitymo pakaktų įrodyti jų išimtinį pobūdį bendrosios taisyklės atžvilgiu ir kartu – mokestinės paskatos atrankinį pobūdį, nes ji taikoma tik įmonių, vykdančių „eksperto veiklą“ naudai. Iš tiesų tokia paskata nėra bendrojo pobūdžio, nes ji netaikoma visiems įmonių pelno mokesčio mokėtojams, o susijusi tik su tais, kurie vykdo tam tikrą veiklą, artimą eksportui. Ši mokestinė paskata sukuria gavėjams aiškią naudą, sudarydama jiems ekonomiškai palankesnes sąlygas nei kitiems mokesčių mokėtojams: Ispanijoje apmokestintiems plieno gamintojams, kuriems nesuteikiama tokia

nauda, ir kitose valstybėse apmokestinantiems plieno gamintojams (žr. ginčijamo sprendimo motyvų 19 punktą).

143 Dėl tariamo automatiško ginčijamo sprendimo taikymo baskų regiono teisės normoms ir analogiškos mokesinės lengvatos, taikomos autonomiškoje Navaros bendrijoje, nepaisymo Komisija teigia, pirma, kad šios normos yra aiškiai nurodytos ginčijamame sprendime ir kad jų panašumas su Įstatymo Nr. 43/1995 34 straipsniu, turinčiu tokius pačius pagrindinius požymius, leidžia daryti nuorodą taip, kaip yra šiame sprendime, siekiant išvengti bet kokio daugžodžiavimo. Be to, per visą išankstinę procedūrą iki sprendimo priėmimo Ispanijos valdžios institucijos niekada nepranešė Komisijai apie tokios pačios kaip minėtas 34 straipsnis ginčijamos priemonės mokesčių nuostatos buvimą, kuri taikoma autonomiškoje Navaros bendrijoje. Todėl baskų valdžios institucijų nurodoma tariama vertinimo klaida yra tik Ispanijos valdžios institucijų bendradarbiavimo trūkumo ar net nerūpestingumo pasekmė.

144 Antra, dėl argumento, susijusio su savavališku elgesiu ar proporcingumo principo pažeidimu, dėl to, kad Komisija nenagrinėjo aplinkybės, jog ginčijamos priemonės gali būti tik iš dalies pagalba, ji mano, jog šis ginčijamo sprendimo pasekmių nustatymas atitinka šio sprendimo vykdymo etapą, per kurį Ispanijos valdžios institucijos turi atskirti kiekvienos įmonės atveju investicijas, kurių atžvilgiu atskaitymo nuo mokesčių teikiama nauda nėra suderinama su EAPB sutartimi.

145 Trečia, dėl tariamo Stojimo akte numatytos procedūros pažeidimo šis reikalavimas yra visiškai nepagrįstas, kadangi šio akto 10 protokolą pagal jo 52 straipsnį yra taikomas tik per trejų metų laikotarpį nuo Ispanijos Karalystės įstojimo į Bendrijas ir yra susijęs tik su pagalba, skirta Ispanijos juodosios metalurgijos įmonėms restruktūrizuoti.

- 146 Galiausiai Komisija neginčija, kad ji turi teisę tam tikrais atvejais pagal AP 95 straipsnį leisti suteikti pagalbą, bet ši teisė, kaip matyti iš Teisingumo Teismo praktikos, yra išskirtinė ir palikta Komisijos nuožiūrai. Tai reiškia, kad Komisija, įgyvendindama šią teisę, turi nurodyti motyvus ir kad ji – atvirkščiai – neturi jokios pareigos paaiškinti priežasčių, juo labiau ekonominių, dėl kurių nesirėmė šia nuostata, kad leistų suteikti pagalbą individualiu atveju.
- 147 Akivaizdu, kad šiai kompetencijai vykdyti taikoma teisminė kontrolė, bet ji neapsiriboja tik patikrinimu, ar pažeistos Sutarties arba akto, priimto ją vykdančios nuostatos, ar buvo viršyti įgaliojimai.
- 148 Be to, Sutarties tikslai, į kuriuos *Unesid* teikia nuorodą, išdėstyti ne visiškai išsamiai. Tarp šių tikslų yra taip pat pagal AP 5 straipsnio pirmos pastraipos trečią įtrauką normalių konkurencijos sąlygų nustatymas, palaikymas bei laikymasis.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 149 Dėl ginčijamo sprendimo taikymo baskų regiono teisės nuostatomis pakanka konstatuoti, kad baskų valdžios institucijos nepateikė jokio įrodymo, galinčio patvirtinti, jog argumentai, pateisinantys šį sprendimą dėl Įstatymo Nr. 43/1995 34 straipsnio, nėra taikytini regioninėms normoms dėl jų ypatumų.
- 150 Be to, aplinkybė, kad ginčijamas sprendimas nenurodo tam tikrų panašių mokesčių nuostatų, taikomų kituose Ispanijos regionuose, nepaneigia jo teisėtumo.

- 151 Argumentui, kad Komisija nenagrinėjo galimybės, jog ginčijamos priemonės yra tik iš dalies pagalba AP 4 straipsnio c punkto prasme, trūksta faktinio pagrindimo, nes iš ginčijamo sprendimo motyvų 15 punkto aiškiai matyti, jog jis yra susijęs tik su šių priemonių taikymu pagal Sutarties nuostatas ir EAPB įmonėms.
- 152 Dėl argumento, kad Komisija neįgyvendino Stojimo akto protokolo Nr. 10 priede nustatytos procedūros, pakanka konstatuoti, kaip tai teisingai pažymėjo Komisija, kad pagal šio akto 52 straipsnį šis protokolas taikomas tik per trejų metų laikotarpį nuo Ispanijos Karalystės įstojimo į Bendrijas ir kad bet kuriuo atveju jis yra susijęs tik su Ispanijos juodosios metalurgijos įmonių restruktūrizavimo planais.
- 153 Galiausiai dėl argumento, kad Komisija, taikydama AP 95 straipsnio pirmą pastraipą, padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, primintina, jog jis leidžia Komisijai priimti pagal jame numatytą procedūrą sprendimus, suteikiančius galimybę išimtaine tvarka suteikti pagalbą, būtiną bendros anglių ir plieno rinkos geram veikimui.
- 154 Kai kurie iš šių sprendimų leidžia suteikti vienkartinę pagalbą nurodytoms juodosios metalurgijos įmonėms, kiti suteikia Komisijai teisę pripažinti, kad tam tikros pagalbos rūšys visoms įmonėms, atitinkančioms nustatytas sąlygas, yra suderinamos su bendrąja rinka (1996 m. gegužės 3 d. Nutarties *Vokietija prieš Komisiją*, C-399/95 R, Rink. p. I-2441, 20 punktas).
- 155 Kaip Teisingumo Teismas jau nusprendė, Komisija pasinaudoja šiais įgaliojimais, kai ji mano, kad nagrinėjama pagalba yra būtina, siekiant įgyvendinti Sutarties tikslus. Be to, siekiant Komisijos individualaus sprendimo priėmimo šios leidimo sistemos

logika reikalauja, kad prieš Komisijai nagrinėjant pagalbos būtinumą Sutarties tikslų įgyvendinimo atžvilgiu atitinkama valstybė narė pateiktų jai prašymą dėl AP 95 straipsnyje numatytos procedūros vykdymo (minėto 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją* 84 ir 85 punktai).

- 156 Iš to išplaukia, kad, priešingai nei teigia *Unesid*, šiuo atveju Komisija visiškai neprivalėjo prieš priimdama ginčijamą sprendimą savo iniciatyva pradėti AP 95 straipsnio pirmoje pastraipoje numatytos procedūros, siekdama leisti taikyti ginčijamas priemones šios nuostatos pagrindu.
- 157 Iš to, kas išdėstyta matyti, kad įstojusių į bylą šalių pateikti pagrindai bei argumentai yra atmestini.
- 158 Atsižvelgiant į pirmiau nurodytus argumentus, visas ieškinys yra atmestinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 159 Pagal Darbo reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Ispanijos Karalystė pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti. Remiantis to paties reglamento 69 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa įstojusios į bylą šalys pačios padengia savo išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.
2. Priteisti iš Ispanijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.
3. *Diputación Foral de Álava, Diputación Foral de Vizcaya, Diputación Foral de Guipúzcoa, Juntas Generales de Guipúzcoa, Gobierno del País Vasco ir Unión de Empresas Siderúrgicas (Unesid) pačios padengia savo išlaidas.*

Timmermans

Puissochet

Cunha Rodrigues

Schintgen

Colneric

Paskelbta 2004 m. liepos 15 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Sekretorius

Antrosios kolegijos pirmininkas

R. Grass

C. W. A. Timmermans